

अनास्तिकानामास्तिक्यशून्यानामपि पाठांतरेस्पष्टार्थः प्राणदादृष्टिद्वाराअन्नप्रदाः अन्नहप्राणइतिश्रुतेः विधिंअग्निवाअकामयेत्यादिअभ्यादिभावस्यकर्मसाध्यत्वज्ञापकं ॥ ४ ॥ वेदवादःअपविद्धस्य कोयैस्तान् ॥ ५ ॥ देवयानेनमार्गेण पृष्ठमुपरिभागब्रह्मलोकमित्यर्थः अयंगृहाश्रमः सर्वानाश्रमान् अतिअक्रांतःतेभ्यःश्रेष्ठइत्यर्थः ॥ ६ ॥ तान्ब्राह्मणान्गत्वानिबोधुध्यस्व अवास्तजनसमर्पयन् ॥ ७ ॥ कृतात्माजितचित्तः अहंममाभिमानशून्यइत्यर्थः सत्यागीसात्विकइतिशेषः ॥ ८ ॥ सुखादानंगार्हस्थ्यसुखभोगं ऊर्ध्ववनादौप्रतिष्ठितोनिष्ठावान्सन्ध्यःआत्मत्यागीदेहत्यागीसतामसोमतः अनधीत्याद्विजोवेदानुत्सद्यसुतानपि अनिष्ठाशक्तितोयज्ञैर्मोक्षमिच्छन्पतत्यधइतिमनूत्त्यनभिज्ञत्वात्तामसोयत्यागीतिभावः ॥ ९ ॥ परिपतन्भिक्षार्थपर्यटन् यतोऽपाचकः योगीनिरुद्धसर्ववृत्तिःभिष्टुकइति याज्ञाधर्मा

अनास्तिकानांभूतानांप्राणदाःपितरश्चये ॥ तेपिकर्मैवकुर्वन्तिविधिसंप्रेक्ष्यपार्थिव ॥ ४ ॥ वेदवादापविद्धांस्तुतान्विद्धिभृशनास्तिकान् ॥ नहिवेदोक्तमुत्सृज्य विप्रःसर्वेषुकर्मसु ॥ ५ ॥ देवयानेननाकस्यपृष्ठमाप्नोतिभारत ॥ अत्याश्रमानयंसर्वानित्याहुर्वेदनिश्चयाः ॥ ६ ॥ ब्राह्मणाःश्रुतिसंपन्नास्तान्निबोधनराधिप ॥ वित्तानिधर्मलब्धानिक्रतुमुख्येष्ववास्तजन् ॥ ७ ॥ कृतात्मासमहाराजसवैत्यागीस्मृतोनरः ॥ ८ ॥ अनवेक्ष्यसुखादानंतथैवोर्ध्वप्रतिष्ठितः ॥ आत्मत्यागीमहाराजसत्यागीतामसोमतः ॥ ९ ॥ अनिकेतःपरिपतन्वृक्षमूलाश्रयोमुनिः ॥ अपाचकःसदायोगीसत्यागीपार्थभिष्टुकः ॥ १० ॥ क्रोधहर्षावनादृत्यपैशुन्यंचविशेषतः ॥ विप्रोवेदानधीतेयःसत्यागीपार्थउच्यते ॥ ११ ॥ आश्रमांस्तुलयासर्वानधृतानाहुर्मनीषिणः ॥ एकतश्चत्रयोर्राजनगृहस्थाश्रमएकतः ॥ १२ ॥ समीक्ष्यतुलयापार्थकामंस्वर्गंचभारत ॥ अयंपंथामहर्षीणामियंलोकविदांगतिः ॥ १३ ॥ इतियःकुरुतेभावंसत्यागीभरतर्षभ ॥ नयःपरित्यज्यगृहान्वनमेतिविमूढवत् ॥ १४ ॥ यदाकामान्समीक्षेतधर्मवैतंसिकोनरः ॥ अथैनंमृत्युपाशेनकंठेबध्नातिमृत्युराट् ॥ १५ ॥ अभिमानकृतंकर्मनैतत्फलवदुच्यते ॥ त्यागयुक्तंमहाराजसर्वमेवमहाफलं ॥ १६ ॥ शमोदमस्तथाधैर्यंसत्यंशौचमथार्जवं ॥ यज्ञोद्धृतिश्चधर्मश्चनित्यमार्षोविधिःस्मृतः ॥ १७ ॥

ब्राह्मणःस्मृतः सोयंब्राह्मणकल्योधर्मःशुभोपिप्रजापरिपालनच्छेराहेणक्षत्रियेणआश्रितइतिराजसत्वाद्दोषमूलतथाचश्रुतिः यदवैक्षत्रियायपापंभवतिब्राह्मणकल्योस्यप्रजायामाजायेतेइतिमाभूव्याचकोभिष्टुकः ॥ १० ॥ संन्यस्येत्सर्वकर्माणिवेदंतुनपरित्यजेत् नियतोवेदमभ्यस्यन्पुत्रैश्वर्येसुखंवसेदितिमनूक्तंवेदन्यासमकृत्वाभ्रातृराज्येनिवत्स्यामीत्याशंक्याह क्रोधेति विप्रइत्यनेनायमपिधर्मोब्राह्मणस्यैवविहितो धिकारादितिदर्शितं तेनायंत्यागोराजसएवपूर्ववदितिसिद्धं ॥ ११ ॥ १२ ॥ १३ ॥ समीक्ष्येति आश्रमांतरस्वर्गएवास्तिनकामः गार्हस्थ्येत्तुभयमस्तीतिअयमेवमार्गो गतिश्चेत्यर्थः ॥ १३ ॥ इतीति आवश्यकमेवेदममेतिभावंकृत्वायःसंगफलेस्मारहितःकरोतिसत्यागीनान्यइत्यर्थः ॥ १४ ॥ वनेपिकामस्मरणंचेत्यतयेवेत्याहु यदेति धर्मवैतंसिकोधर्मध्वजो ॥ १५ ॥ अभिमानःकर्ताहमित्येवंरूपस्तेनकृतंकर्मफलवन्नगतिप्रदं त्यागयुक्तंअभिमानत्यागोपेतं ॥ १६ ॥ आर्षःऋषीणांहितः ॥ १७ ॥